

**Gepredigte Religions-Histori/ das ist/ Jesus Christus und
Seine Kirchen offenbahrlich dargezeigt Von Urbegin der
Welt an biß an das Ende der Zeiten**

Ehedessen auf öffentlicher Cantzel dem Volck geprediget/ Nun aber nach
aufgelößtem oratorischem Faden/ zu bequemerem Gebrauch/ vor
jedermänniglich in diese Les-Form gestellet

in sich begreifende die Religions-Histori von Adam biß auf Christum

Hieber, Gelasius

Augsburg, 1726

VD18 80480381

Index Concionatorius Themata pro omnibus Dominicis & Festis totius anni
indicans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72727](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72727)

INDEX

CONCIONATORIUS

Themata pro omnibus Dominicis & Festis totius anni indicans.

Discursus hoc in opere contentos quondam fuisse Conciones, ut vocant, formatas, nunc verò in gratiam Lectorum cujuscunque status, quos omnino in Scriptura Sacra, pro modulo meo, erudire intento, in præsentem formam redactos esse, dictum est in Prolegomenis. Cùm ergo analysis facili negotio restituenda sit in Synthesin, non nisi

Themata, eorumque locos morales indicare volui, de cætero Lectore ad *Indicem Rerum & verborum* remisso.

Numeri Romani I. II. III. &c. *Discursus*; & numeri Italici seu currentes
1. 2. 3. Puncta Moralia indicant.

Dominica totius Anni.

Dominica I. Adventûs.

Thema : *Tunc videbunt Filium Hominis venientem in Nubibus Cæli.* Luc. XXI.

Quemadmodùm DEUS in Veteri Testamento arcæ per *Nubem* incumbens conspicuum se præbebat, ita SS. humanitas Christi rectè *Nubi* comparatur à B. Brunone in Psalm. LXXVII. 17. in qua videlicet *Verbum* Divinum mortalium oculis se objecit.

De memoria porrò hujus exoptatissimi Adventûs, quam Ecclesia quotannis concelebrat, plura habentur, Disc. XLVII.

Dominica II. Adventûs.

Thema : *Tu es, qui venturus es, an alium expectemus?* Math. XI.

Cur Christus *Venturus* dicitur, id est, ille *venturus* per antonomasiam dicatur latè deduci potest ex Discursu XIII. ubi promissus in Paradiso; & ex Disc. XLI. ubi à Patriarcha Jacobo sub titulo *Mittendi* annuntiatus fuit.

Dominica III. Adventûs.

Thema : *Post me venturus est, qui ante me factus est.* Joan. I.

Quomodo fides in Christum post lapsum Adami omnibus necessaria fuit, atque re ipsa in illum crediderint, sperarint, totòque cordis anhelitu veteres Patres ipsum suspirarint multis probari potest ex Disc. XIV. & XLVII.

R. P. Gelasij gepredigte Religions-History.

Dominica IV. Adventûs.

Thema : *Penitentiam agite, appropinquavit enim Regnum Cælorum.* Math. III. 2.

Agi hic potest de peccato originis, ejusque horrendis effectibus, quibus tollendis vel maximè Christus advenit juxta illud : *Ecce Agnus Dei qui tollis peccata mundi!* vid. Discurs. XI. per totum.

Dominica infra Octava Nativit.

Thema : *Loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israël.* Luc. II.

Cum Scriptura nihil ediderat de præclaro vaticinio hujus prophetissæ Annæ de Christo, quæ Beato illi Seni, *Simeoni*, eadem ipsa hora succinuit, amplificari poterunt illæ à Daniele de Christo prædictæ Excellentie Disc. XLII. 3. vid. Index V. *Christus*.

Dominica I. post Epiphaniam.

Thema : *Ecce Pater tuus & ego dolentes quaerebamus te!* Luc. II.

Hic locus est de Officiis parentum erga filios & horum erga illos differendi ex historia Tobix, præclarissimo horum officiorum exemplari. Disc. XXIX. Item XVII. 1. 2. XXII. 1. 2. XXIV. 1.

Dominica II. post Epiphaniam.

Thema : *Vocatus est autem & Jesus & Discipuli ejus ad Nuptias.* Joan. II.

Hac occasione magna contentione admoneri

INDEX.

neti uterque sexus & potest & debet, ut in contrahendis Matrimonii vel maxime attendant ad paritatem Religionis & alia ex Disc. XXIII. XXIX. 3.

Dominica III. post Epiphaniam.

Thema : *Dico vobis, quod multi venient ab Oriente & Occidente, & recumbent cum Abraham Isaac & Jacob in Regno caelorum, Filii autem Regni ejicientur in tenebras exteriores &c.* Math. VIII.

Ex hac formidanda comminatione Christi, quae quidem in maxima parte Judaeorum adimpleta est, auditores sunt advertendi, quam sollicitè & attentè officii Religionis satisfieri, praeferrique ea omnibus rebus oporteat ex Disc. XXVI. 2. 3.

Dominica IV. post Epiphaniam.

Thema : *Et ecce Motus magnus factus est in mari.* Math.

Cum Mare, ipsius Scripturae interpretatione, sit typus mundi, ostendi hoc loco potest, commotiones hujus mundi ut sunt conversiones Regnorum; migrationes Populorum, bella, fames, pestes &c. à Deo non nisi in bonum Ecclesiae dirigi ac proinde haec omnia aequo animo ferenda esse ex Discurs. XLIII. 1. Tractari etiam potest de admirando Christi in Naturam Imperio ex verbis Evangelij: *Venti & mare obediunt ei.* Disc. XLIII. 2.

Dominica V. post Epiphaniam.

Thema : *Cum autem dormirent homines, venit inimicus, & superseminavit Zizania.* Math. XIII.

Cum omne serpens malum, Zizaniorum nomine, intelligi possit, haeresi tamen, malorum omnium pestilentissimo, haec appellatio praeter ceteris convenit, atque ea propter canepejus & angue fugienda est ex Disc. XVII. 2. 3.

Dominica VI. post Epiphaniam.

Thema : *Simile est Regnum caelorum fermento.* Math. XIII.

Et si tunc fermentum hac parabolâ in bonam partem assumetur, subintellecta divini Verbi virtute, attamen in sinistram partem etiam ipse Christus interpretatus est Math. XVI. VI. Luc. XII. Marci VIII. 15. atque juxta hunc posteriorem sensum agi potest de fermento pravi malorum Confortu ex Discurs. XIV. 3.

Dominica Septuagesimae.

Thema : *Quid statis tota die otiosi?* Math. XX.

Hic oportunus est locus contra otium, pervulgatum juxta ac pestilens hujus saeculi vitium declamandi, hortandique ut tium quisque negotium agat ex Discurs. IX. 2.

Dominica Sexagesimae.

Thema : *Semen est Verbum Dei.* Luc. VIII. Ostendi hic potest, quanto in pretio habendum sit Verbum Dei, seu Doctrina de Deo, divinisque Christi & Ecclesiae mysteriis ex Disc. XL.

Dominica Quinquagesimae.

Thema : *Ecce ascendimus Jerusalem & consumabuntur omnia, quae scripta sunt de Filio hominis.* Luc. XVIII.

Dum mundus, hoc tempore, commestrationibus & ebrietatibus, cubilibus ac impudicitis vacat, admonendi sunt filii lucis, ut induant Dominum nostrum Jesum Christum, considerando stupendum Exinanitionis, ut D. Paulus vocat, Christi in Passione mysterium explicatum Disc. XLV.

Dominica I. Quadragesimae.

Thema : *Ductus est Jesus in desertum à Spiritu, ut tentaretur à Diabolo.* Math. IV.

Occasione victoriae Christi contra Tentatorem Sathanam, proponi potest deplorandus Adami lapsus ex Disc. X. ubi & malorum nostrorum causae assignantur. Tractari etiam potest de fide quarundam Revelationum Discurs. X. 2. Item de Tentatione Diaboli Discurs. XIII. 2. 3.

Dominica II. Quadragesimae.

Thema : *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.* Math. XVII.

Occasione gloriose hujus Transfigurationis Dominicae ostendi potest Divinitas Christi, qui non rapinam arbitratus est, esse se aequalem Deo. Philipp. II. 6. ex Discursu IV. V. & XII.

Dominica III. Quadragesimae.

Thema : *Tunc vadit, & assumit alios septem Spiritus nequiores se & ingressi habitant ibi.* Luc. XI.

Agi potest ex hoc loco de lapsu & Relapsu in peccatum carnis, difficilique ex illo resipiscencia ex Discurs. XI. 3. XXX. 3. XXXIII. 2.

Dominica IV. Quadragesimae.

Thema : *Unde ememus panes, ut manducent hi?* Joan. VI.

Hoc loco ansa sese offert de provida ac liberali Dei pro necessariis nostris cura dicendi ex Discurs. LII. 1.

Dominica Passionis.

Thema : *Jesus autem abscondit se, exivit de Templo.* Joan. VIII.

Ex horrenda Judaeorum, quondam populi Dei,

INDEX.

Dei, excecatione ostendi hoc loco potest, quidnam nobis Christianis ob duritiam cordis, timendum sit. Disc. *XL. 1. 2. XXV. 3.*

Dominica Palmarum,

Thema : *Eccce Rex tuus venit tibi mansuetus.* Math. *XXI.*

Locus est ostendendi, quàm necessaria sit salutis populorum pietas Principum & Magistratum ex Discurs. *XXII. XXV. 1. 2. XXVIII. 3.*

Item, quomodo Reus in ipsa poenarum inflicitione benignus sit. *XV. 1. 2.*

Item, assignari possunt causæ, cur Deus etiam fideles puniat. *XXVIII. 1.*

Festo Resurrectionis.

Thema : *Surrexistis non est hic.* Marci *XVI.*

Cum Paradysus, statui innocentie determinatus, typus sit Spirituales resurrectionis, novæq; vitæ de utraque hac uberius dicendi campus se offert ex Disc. *IX.*

Dominica in Albis,

Thema : *Dixit eis iterum Pax vobis!* Joan. *XX.*

Agi hic potest de insigni dono & bono Pacis, cui larga subministratur materies Discursu *XLVI.*

Dominica II. post Pascha.

Thema : *Ego sum pastor bonus & cognosco oves meas & cognoscunt me meæ.*

Veræ oves Christi Pastori suo, Visibili Ecclesie in terra Capiti, indivulsè adhærescunt; non ergo ovis Christi ad mobilitatem vulgus se componat, quippe quod Principum suorum exempla, in sinistram partem æquè ac bonam, maximè in rebus fidei sequatur ex Discurs. *XX. Item XXIV. 3.*

Dominica III. post Pascha.

Thema : *Mundus gaudebit, vos verò contristabimini.* Joan. *XVI.*

Ex hac Christi prædicatione & legato soluta est quæstio illa Davidis Psalm. *XXXVI. & LXXVII.* Item Jeremiæ *XII. 1.* *Quare via impiorum prosperetur, & bene sit omnibus, qui prævaricantur & iniquè agant?* ex Discurs. *XXXVII.*

1. Agi etiam potest de contemptu Mundi Discurs. *XXXI. 1.*

Dominica IV. post Pascha.

Thema : *Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo; cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem.* Joan. *XVI.*

Præter ea, quæ in Evangelio nobis sunt annuntiata, successu temporis alia adhuc revelanda & credenda superuisse ex his verbis

Christi læcet; cum igitur Spiritus privati, hæreticorum maximè hominum, è diametro sibi contradicant, ex hoc fonte veritatis profectos esse, apertè repugnat. Ergo Ecclesie Dei, seu columna & firmamento veritatis, omnino acquiescendum est. Vid. *V. Ecclesia* in seq. Indice. Admoneri etiam hac Dominica fideles possunt ex verbis Domini: *Ego Vado ad Patrem*, ut ultimam suam Voluntatem legitimo Instrumento maturè contestentur Discurs. *XXXVI. 1. 2.*

Dominica V. post Pascha.

Thema : *Si quid petieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis.* Joan. *XVI.*

Cum Christus ingenti hac pollicitatione animos ad spes maximus erigat, si rectè modo precemur, commendari poterit admiranda vis Orationis maximè publicæ per has ferias Rogationum ex Disc. *XXI. 2.*

Festo Ascensionis Dominicæ.

Thema : *Ite in mundum universum & prædicare Evangelium omni Creatura* Marci *XVI.*

Ex aperto, claro & dilucido hoc Christi præcepto demonstrari potest, veram Dei Ecclesiam Novi fœderis oportere esse universalem Vid. *V. Ecclesia* in seq. Indice. & Discurs. *XXXIX. 1.*

Dominica infra octavam Ascens.

Thema : *Cum venerit Paraclitus, quem Ego mittam vobis à Patre &c.* Joan. *XV.*

Cur Christus eadem, qua ascendit die, non statim submisserit Spiritum Sanctum, sed decem omnino diebus promissum suum distulerit, ea fortè causa est, ut credituros doceret, quanta cordis præparatione, animi collectione, orationis contentione &c. accipiendo Spiritui Sancto opus sit, veluti factum videmus à centum viginti Christi discipulis, ab Ascensione Dominica usque ad Pentecosten, Adventum Spiritus Sancti Vigilii, orationibus jejuniis atque avidissimis votis expectantibus. Vid. Exod. *XX. XIX. 10. 15. 5.* & sequentem Verborum Indicem.

Dominica Pentecostes.

Thema : *Si quis diligit me Sermonem meum servabit.* Joan. *XIV.*

Hæc aperta Christi Sententia Hæreticorum nostrorum ora obstruit, garrientium sola fide hominem salvari, cum Spiritus Sancti Domum vel maximum sit charitas I. Corinth. *XII. XIII. XIV.* Vid. Discurs. *IV. 3.*

Feria II. post Pentecosten.

Thema : *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.* Joan. *III.*

INDEX.

Ex hoc loco doceri potest, Missionem Christi in hunc mundum summæ Charitatis opus esse Discurs. XII.

Festo SS. Trinitatis.

Thema : *Baptizantes eos in Nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti.* Math. XXVIII.

Ex Discursu IV. pluribus explicari potest fides & doctrina circa ineffabile SS. Trinitatis Mysterium.

Dominica infra octavam Corporis Christi.

Thema : *Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum qui vocati sunt, gustabit cœnem meam.* Luc. XIV.

Ex hoc Sacri Evangelij Epiphonemate palam fit, plurimos terrenarum rerum Studio salutem suam negligere. Vid. Disc. XXXIII. 3.

Dominica III. post Pentecosten.

Thema : *Vadit ad illam, quæ perierat.* Luc. XV.

Ex hujus parabolæ Evangelicæ typo manifestum redditur, ad salutem nostram ex parte vorantis Dei non modò nihil desiderari, sed omnino illud impleri : *quid potui facere Vineæ meæ & non feci?* Isaïæ V. 4. Vid. Disc. XXVII. 1. 2.

Dominica IV. post Pentecosten.

Thema : *In Verbo tuo laxabo rete.* Luc. V.

Allegorico horum Verborum sensu explicari potest necessitas atque utilitas Intentionis rectæ, de qua. Vid. Discurs. I. 3. Vid. Indicem.

Dominica V. post Pentecosten.

Thema : *Qui dixerit fratri suo Raca reus eris Concilio.* Math. V.

Ex hac Sententia Christi rectè argui potest: quòd si tam rigidè plectendum sit verbum iratum, quàmnam poenam exacturus sit Deus de Juramentò falso vel vano, ex Discursu. XXVI. 1.

Dominica VI. post Pentecosten.

Thema : *Et præcepit Turbæ discumbere super terram.* Marci VIII.

Ex mira Evangelici hujus Epuli exhibitione commendari insigniter potest & meretur virtus Temperantiæ ex Discursu. XXXIX. 2.

Dominica VII. post Pentecosten.

Thema : *Omnis Arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in Ignem mittetur.* Math. VII.

Tractari hoc loco opportunè potest de necessitate & merito bonorum operum ex Discursu XI. 3.

Dominica VIII. post Pentecosten.

Thema : *Facite vobis amicos de Mammona iniquitatis, ut cum defeceritis, recipiant vos in æterna Tabernacula.* Luc. XVI.

Ex his verbis admonendi sunt fideles ad Eleemolynas haud morosè faciendas, quippe quas Dominus mira parabola ostendit, præter cæteras easque insignes utilitates, meritorias esse vitæ æternæ. Vid. seq. Indicem.

Dominica IX. post Pentecosten.

Thema : *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt (Maha) ab oculis tuis.* Luc. IX.

Ex hac Christi Sententia ostendi potest & permixta & comminationes divinas certò certius adimplendas esse ex Discursu XX. 1. 3. Item, quàm verum sit miseris fieri populos peccato Discurs. XXI. 1. XI. 2.

Dominica X. post Pentecosten.

Thema : *Duo Homines ascenderunt in Templum, ut orarent.* Luc. XVIII.

Hac occasione commonefaciendi sunt fideles, ut non modo interiorem sed etiam externum Patriæ cultum Deo, divinis officiis in publicis templis assistendo, exhibeant. Disc. XLVII. 2.

Dominica XI. post Pentecosten.

Thema : *Misit digitos suos in auricularis ejus, & expuens tetigit linguam ejus.* Marci VII.

Ex hoc loco contra Hæreticos hujus temporis ostendi potest, neutiquam rejiciendas esse Ecclesiæ Ritus & ceremonias, utpote recolendis mysteriis, excitandæq; pietati institutas, accedit, quòd Deo non animò solum sed & corpore serviendum sit ex Disc. XLIX. 3. XIX. 3.

Dominica XII. post Pentecosten.

Thema : *Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis. Dico enim vobis, quòd multi Prophetae & Leges voluerunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt.* Luc. X.

Ex his verbis demonstrari potest populo, quanti habenda sit Religio Christiana, quanta perpeffi Prophetæ, quibusque laboribus defuncti sint Doctores Ecclesiæ, ut sic formatum Corpus Doctrinæ Catholicæ, uti nunc habemus, nobis relinquerent ex Disc. XXVII. 3.

Dominica XIII. post Pentecosten.

Thema : *Non est inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, nisi hic alienigena.*

Occasione hujus Samaritani Evangelici, qui ex decem Sanatis leprosis solus Christo gratias acturus regressus est, declamari potest in per-

INDEX.

pervulgatum ingratitude vitium, qua maxima pars Hominum, cum primis erga Deum, velut lue quadam Epidemica infecta est. Vid. Index seq. Intelligi etiam sub lepra vitium carnis potest ex Discurs. XXI. 3. XXXII. 2. XXIII. 3.

Dominica XIV. post Pentecosten.

Thema : *Querite ergo primum Regnum Dei & iustitiam eius, & cetera omnia adjicientur vobis.* Math. VI.

Hac seria Christi cohortatione admonendi sunt fideles, ut coniecta in Deum de necessariis cura, ante omnia de salute animæ solliciti, eandem omni studio inquirent, Ex Disc. XLII.

Dominica XV. post Pentecosten.

Thema : *Ecce defunctus efferebatur, filius unicus Matris suæ.* Luc. VII.

Cum defuncto huic juveni contigisse potuerit, quod pluribus aliis usu venit, ut intemperantiæ vitæ mortem sibi ante tempus acceleraverit, demonstrari potest, bona hujus vitæ pluribus magis nocere, quam adversa ex Discurs. XXIII. 2. 3.

Dominica XVI. post Pentecosten.

Thema : *Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco.* Luc. XIV.

Cum tota hac parabola in ambitionem Phariseorum dicta fuerit, commendanda est ex adverso Christiana humilitas, utpote virtutum omnium fundamentum, atque unica ad veram gloriam via. Vid. Disc. V. 2. XXX. 2.

Dominica XVII. post Pentecosten.

Thema : *Nemo poterat ei respondere Verbum.* Math. XXII.

Ex confusione Phariseorum, qui se Legis Doctores atque Scripturæ interpretes jactabant, ostendi potest, qua animi dispositione opus sit, ut ritè & salutariter intelligantur Scripturæ ex conclusione finali operis. Item, ex verbis Evangelii : *Tentans eum unus ex eis Legis Doctor* traduci potest hæreticorum & quorundam sophistarum turgens atque inepta scientia ex Discurs. XL. 2. 3.

Dominica XVIII. post Pentecosten.

Thema : *Vade in Domum tuam.* Math. IX.

Ex allegorico horum Verborum sensu commendari potest pernecessaria, utilis & salutaris sui ipsius cognitio ex Discursu XI. 1.

Dominica XIX. post Pentecosten.

Thema : *Multi vocati, pauci vero electi.* Math. XXII.

Ex hac formidanda Christi sententia admonendi sunt fideles, ut salutem suam cum metu & tremore operentur veriti reprobationis periculum ex Discurs. XXX. 3.

R. P. Gelasij gepredigte Religions-History.

Dominica XX. post Pentecosten.

Thema : *Credidit ipse & Domus ejus tota.* Joan. IV.

Ex hoc facto Evangelico ostendi potest ingens vis & efficacia boni vel mali exempli maxime in Superioribus ex Discursu XXXV. 3. XLII. 1.

Dominica XXI. post Pentecosten.

Thema : *Sic & Pater meus celestis faveat vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.* Math. XVIII.

Cum totus hic Evangelicus sermo nihil aliud sit nisi commendatio concordie & ignorantie fraternæ demonstrari potest, quam necessario remittenda sit vindicta, utpote qua sine DEus nulli peccata remittat vid. Index Verb.

Dominica XXII. post Pentecosten.

Thema : *Cujus est hæc Imago?* Math. XXII.

Ex his verbis pluribus ostendi potest, quot modis Homo sit *Imago Dei*, quamque ea virtutibus Christianis cohonestari debeat ex Discurs. VII. Suaderi etiam ex Evangelica hac Historia potest saluberrimum Christum penitens cognoscendi studium ex Disc. XLII. 2.

Dominica XXIII. post Pentecosten.

Thema : *Tenuit manum ejus & dixit: puella surge! & surrexit Puella.* Math. IX.

Cum peccatum Mors sit animæ admonendi sunt peccatores, ut Christi gratiam non minus ardentem efflagitent, quam Jairus ejusdem præsentiam, gnari, sine illa non modò parum, sed nihil omnino nos posse videatur Index seq. Agi hic etiam commodè potest de Parentum meritis Discurs. XXIV. 1. aut demeritis Discurs. XXII. 2.

Dominica XXIV. post Pentecosten.

Thema : *Erit enim tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi.* Math. XXIV.

Hæc ultima, eaque maxima orbis tribulatio ex pluribus capitibus, maxime autem ex diluvio Mundi igneo consurrectura est, cujus typus præcessit diluvium illud aqueum tempore Noë, quo de videatur Discurs. XV. Hac Dominica locus etiam est differendi de poenis peccato infligendis Discurs. XI. 2.

In Dedicacione Templi.

Thema : *In Domo tua oportet me manere.* Luc. XIX.

Locus est opportunus commendandi laudatissimum studium excitandi, reparandi exornandique templa Dei, ne speluncis latronum, ut non raro fit, similiores evadant quam Sacris Basilicis. Vid. Discurs. XXIII. 1.